៤. លទ្ធផលនៃការស្រាវជ្រាវ

៤-១ លក្ខណៈជីវរូបរបស់ភូមិសាស្រ្ត (Biophysical Characteristics)

៤-១-១ អាកាសធាតុ

៤-១-១-១ សីតុណ្ហភាព និងសំណើមបរិយាកាស

១២២. សីតុណ្ហភាពមានលក្ខណៈខុសគ្នាតិចតួចទៅតាមអន្តរតំបន់ជាងកត្តាបរិស្ថាន និងថាវរូបបន្តផ្សេងៗទៀតដែលអាចមានឥទ្ធិពល។ ភាពខុសគ្នាខ្លាំងរបស់សីតុណ្ហភាពអាចបណ្តាលមកពីទីតាំងភូមិសាស្រ្ត ពោលគឺរយៈកំពស់ និងគំរបពពកដែលមានការផ្លាស់ប្តូរតាមរដូវកាល។ តាមការសិក្សាអំពីសីតុណ្ហភាពនៅពោធិនតុងនៅក្នុងរយៈពេល១០ឆ្នាំចុងក្រោយនេះ[១] ១បង្ហាញថា សីតុណ្ហភាពអតិបរិមាគិតជាមធ្យមនៅក្នុងឆ្នាំមានការប្រែប្រួលក្នុងចន្លោះពី ៣២,៥-៣៣,៧០អង្សាសេ (សីតុណ្ហភាពអតិបរិមាមានការប្រែប្រួលក្នុងចន្លោះខែមេសា-ឧសភា ក្នុងនោះមានឆ្នាំ ខ្លះសីតុណ្ហភាពបានឡើងដល់៣៧,១០អង្សាសេ) ចំណែកឯសីតុណ្ហភាពអប្បរមា គិតជាមធ្យមនៅក្នុងឆ្នាំមានការ ប្រែប្រួលក្នុងចន្លោះ ២៣,៨០-២៥,៨០អង្សាសេ (សីតុណ្ហភាពអប្បបិរមាមានការប្រែប្រួលក្នុងចន្លោះខែធ្នូ-មករាក្នុងនោះមានឆ្នាំខ្លះសីតុណ្ហភាពបានធ្លាក់ចុះដល់២០,៦ អង្សាសេ) (ឧបសម្ព័ន្ធ៥-១)។ អាកាសធាតុនៅ ក្នុងប្រទេសជាទូទៅមានលក្ខណៈជាអាកាសធាតុបែប សំណើមត្រូពិក ឬមូសុងត្រូពិក (Humid-Tropical or Tropical Monsoon) ជាអាកាសធាតុក្តៅ-សើម ដែលមានការប្រែប្រួលទៅតាមទីតាំងភូមិសាស្រ្ត។ តាមរយៈ ការសិក្សាទៅលើសំណើមបរិយាកាសនៅស្រុក ឱរ៉ាល់ ខេត្តកំពង់ស្ពឺ ក្នុងរយៈពេល ៥ឆ្នាំចុងក្រោយនេះ (ទិន្នន័យពីស្ថានីយ៍កំពត) បង្ហាញថាមធ្យមភាគរបស់សំណើមបរិយាកាសមានការ ប្រែប្រួលគួរអោយចាប់អារម្មណ៍នៅក្នុង ចន្លោះពី៧៨,០០-៨០,០០ភាគរយ (ឧបសម្ព័ន្ធ៥-២)។ ដោយសារទិន្នន័យឧតុនិយមខេត្តកំពង់ស្ពឺពុំមានគ្រប់គ្រាន់ ដូច្នេះយើងសំរេចយកតាមខេត្តកំពតព្រោះជាខេត្តដែលនៅក្បែរខាងគ្នាដែលមានទិន្នន័យប្រហាក់ប្រហែលគ្នា។

៤-១-១-២ របបខ្យល់ និងរបបទឹកភ្លៀង

១២៣. ជាទូទៅអាកាសធាតុរបស់ប្រទេសកម្ពុជា មានលក្ខណៈខុសគ្នា និងមានការប្រែប្រួលទៅតាមទីតាំងភូមិ សាស្រ្ត។ ជាក់ស្តែងខ្យល់ស្ងួតបានបក់ពីភូមិភាគឦសាន្តទៅភូមិភាគនិរតីនៃប្រទេស ដោយមាននាំទាំងទឹកភ្លៀង តិចតួចមកជាមួយផង យើងហៅរដូវនេះថាជារដូវប្រាំង ហើយរដូវនេះមានរយៈពេល៦ខែ ចាប់ផ្តើមពីខែវិច្ឆិកា-មេសា។ ចំណែកឯរដូវវស្សាបានចាប់ផ្តើមពីខែឧសភា-តុលា ក្នុងពេលដែលខ្យល់មូសុងបានបក់

---

[១] ប្រភព: ស្ថានីយ៍ឧត្តុនិយមកំពត

Draft

ពីភូមិភាគនិរតី ឆ្ពោះទៅខ្ពង់រាបឦសាន្តនៃប្រទេស ដែលបាននាំមកនូវភ្លៀងដ៏ខ្លាំងដល់តំបន់ទំនាបកណ្តាល ហើយរបបទឹក ភ្លៀងនេះបានជះឥទ្ធិពលដល់ការរីកលូតលាស់និងដំណុះរបស់រុក្ខជាតិ។ តាមការអង្កេតអំពីល្បឿននិងទិស របស់ខ្យល់នៅឯស្ថានីយ៍ឧត្តុនិយមកំពត សំរាប់ស្រុកឱរ៉ាល់ ខេត្តកំពង់ស្ពឺ នៅក្នុងរយៈពេល ១០ ឆ្នាំចុងក្រោយនេះ បង្ហាញអោយដឹងថា: ល្បឿននិងទិសរបស់ខ្យល់គ្មាន អ្វីប្រែប្រួលគួរអោយចាប់អារម្មណ៍នោះទេ ដែលល្បឿនខ្យល់ជាមធ្យមនៅក្នុងខែនិមួយៗមានការប្រែប្រួលពី ៥.០០-១៣.០០ម/វិនាទី (ឧបសម្ព័ន្ធ៥-៣)។ តាមការអធិប្បាយរបស់លោក D.Crocker ១៩៦២ និង Anonymous, ១៩៩៧.៩៩ តំបន់ដែលទទួលភាពរាំស្ងួតជាងគេនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា គឺអាងទន្លេសាបដូចជា: តំបន់ដីទំនាបភាគខាងជើង និងខាងត្បូងនៃជួរភ្នំដងរែក ដែលភាពរាំងស្ងួតបានអូសបន្លាយរយៈពេលរហូតដល់ទៅ០៦ខែ និងទទួលនូវរបប ទឹកភ្លៀងប្រចាំឆ្នាំមានកំរិតទាបជាង១.៤៧៧មម។ តាមការសិក្សាទៅលើកំពស់ទឹកភ្លៀង ដែលបានកត់ត្រានៅ ឯស្ថានីយ៍ឧតុនិយមខេត្តកំពតនៅក្នុងរយៈពេល១០ឆ្នាំចុងក្រោយ (១៩៩៨-២០០៨) បានអោយដឹងថាមធ្យម ភាគកំពស់ទឹកភ្លៀងប្រចាំឆ្នាំមានការប្រែប្រួលក្នុងចន្លោះ ១៩២០.៧០-២៤៨០.១០មម (ឧបសម្ព័ន្ធ ៥-៤)។

៤-១-២ ភូគព្ភសាស្ត្រ និងឋានលេខា

១២៤. ដីសម្បទានដែលក្រុមហ៊ុន **អេចអិលអេច អេគ្រីខលឈើរ (ខេមបូឌា) ខូអិលធីឌី** ទទួលបានការប្រទានសិទ្ធិពី រាជរដ្ឋាភិបាល ដើម្បីធ្វើការអភិវឌ្ឍន៍ដំណាំកសិ-ឧស្សាហកម្មនេះមានទំហំ ៩៩៨៥ហិកតា មានទីតាំងស្ថិតក្នុង ភូមិសាស្ត្រឃុំសង្កែសាទប និងឃុំត្រពាំងជោ ស្រុកឱរ៉ាល់ ខេត្តកំពង់ស្ពឺ។ ដីសម្បទាននេះអាចចូលភូមិដំបងវែញ ភូមិជំនាប់ ភូមិក្រាំងពង្រ និងភូមិច្រកទៀក ដែលមានចំងាយ៣-៥គីឡូម៉ែត្រភាគខាងកើតនៃដីសម្បទានស្ថិតនៅ តាមដងផ្លូវទៅឃុំត្រពាំងជោក្នុងខេត្តកំពង់ស្ពឺ ដោយមានស្ថានភាពផ្លូវលំបាកក្នុងការធ្វើដំណើរ។ ដីនេះ មានព្រំប្រទល់ ខាងកើតជាប់នឹងដីសម្បទានរបស់ក្រុមហ៊ុន **កំពង់ស្ពឺ ស៊ូហ្គើរ** និងភូមិដំបងវែញ ច្រកទៀក និងអូរតោង និងខាងត្បូងជាប់នឹងឃុំពង្រ ចំណែក ខាងលិចជាប់នឹង ជាប់អូរសំរោង និងភ្នំរាំងកាល។ ចំពោះ ខាងជើង ជាប់ព្រំប្រទល់ឃុំសង្រែ និងឃុំព្រងិល ស្រុកភ្នំក្រវាញ (ចំណុចនិយោមកា ព្រំប្រទល់សូមមើលផែនទីឧបសម្ព័ន្ធ១-៣) ត្រង់កត្តាខណ្ឌទី៣៤ ទំព័រ ១៩-២០។

១២៥. ដីនេះស្ថិតនៅតំបន់វាលទំនាបភាគខាងជើងបឹងទន្លេសាបនៃប្រទេសកម្ពុជា លើរយៈកំពស់ពី២៣-៦៣ម ធៀបនឹងនីវ៉ូសមុទ្រ(ជាមធ្យមមានរយៈកំពស់៣៦ម-ទិន្នន័យGPS) ទទួលរបបទឹកភ្លៀងជាមធ្យម ២.៤៦០មម សីតុណ្ហភាពមធ្យមប្រចាំឆ្នាំខ្ពស់ជាង២៦.៤៨ ដីក្រសែលស៊ុសដែលរដូវប្រាំងមានរយៈពេលលើស ពី៤ខែ (DANIDA, 2003)។ តាមការសិក្សាបានបង្ហាញថា ឋានលេខារបស់ដីសម្បទាននេះមានលក្ខណៈរាប ស្មើសណ្ឋានដីមិនមានការប្រែប្រួលខ្លាំងគួរអោយកត់សំគាល់ទេ។ ក្រុមការងារបានពិនិត្យឃើញថាមានអូរតូចៗ ជាច្រើនប៉ុន្តែមួយចំនួន

Draft

ធំបានរីងស្ងួតអស់ហើយ ដែលបង្កលក្ខណៈងាយស្រួលក្នុងការធ្វើដំណើរ និងដឹកជញ្ជូន ផល-អនុផលព្រៃឈើនៅរដូវប្រាំង។ នៅរដូវប្រាំងព្រៃក្នុងតំបន់នេះតែងត្រូវភ្លើងឆេះ ជាពិសេសនៅតាមដងផ្លូវដោយសារមាន សកម្មភាពកាប់ព្រៃ និងដុតបំផ្លាញយកដីធ្វើជាកម្មសិទ្ធិ។

១២៦. ដីជាតិដីអាចកំណត់ដោយសិលាមេដែលមានស្ថិតនៅស្រទាប់ក្រោម និងដោយការអង្កេតទៅលើប្រភេទព្រៃគំរបព្រៃអំពីភាពបៃតងរបស់វា។ លក្ខណៈគីមីរបស់ដីតែងតែបញ្ជាក់អំពីកិរិតនិងលំនាំនៃការបំបែកធាតុរបស់សិលាមេក្នុងយុគសម័យភូគព្ភសាស្ត្រនិងលក្ខណៈរបស់ថ្មដែលជាសិលាមេ។ ដំណើរប្រព្រឹត្តទៅនៃបាតុភូគព្ភសាស្ត្រ នេះបានទទួលរងនូវឥទ្ធិពលអាកាសធាតុ ពេលវេលា ឋានលេខា និងដំណើរប្រព្រឹត្តទៅតាមលក្ខណៈជីវសាស្ត្រធម្មជាតិ លក្ខណៈជីវសាស្ត្រដែលបង្កឡើងដោយមនុស្ស សត្វ និង បាក់តេរី។ កត្តាទាំងអស់នេះអាចបញ្ជាក់ ដោយផ្ទាល់និងដោយប្រយោលអំពីដីដែលមានលក្ខណៈជាអាស៊ីត ពណ៌ រចនាសម្ព័ន្ធ ជីជាតិលទ្ធភាពផលិតកម្ម និងភាពជ្រាបទឹក។ យោងតាមផែនទីភូគព្ភសាស្ត្រ (ឧបសម្ព័ន្ធ១-ផែនទី៥) បង្ហាញថាដីសម្បទានមានសិលាមេ០៤ប្រភេទដូចជា:

ល.រ	ប្រភេទសិលាមេ	ទំហំផ្ទៃដី (ហិកតា)	ភាគរយ (%)
១	Floodplain Granite	៧៥៦.៥	៧.៥៧
២	Grained granite	៣១០.៨	៣.១១
៣	Pediments	៨៩១០.០	៨៩.២៣
៤	Rhyolite	៨.០	០.០៨
សរុប		៩៩៨៥	១០០

១២៧. តាមរយៈការសិក្សាទៅលើលក្ខណៈរបស់ឋានលេខា និងចំណាក់ថ្នាក់ទីជំរាលបង្ហាញអោយឃើញថាសណ្ឋានដីមានភាពប្រែប្រួលខ្លាំង ហើយមានចំណាត់ថ្នាក់ទីជំរាល០៥ប្រភេទគឺ:

ចំណាត់ថ្នាក់ទី១: ដីសម្បទានតំបន់នេះ មានទីជំរាលចំណាត់ថ្នាក់លើសពី២០ដឺក្រេ ចំនួន ៥.២ហិកតា ឬស្មើនឹង ០.០៥ភាគរយ នៃផ្ទៃដីសរុប ដីតំបន់នេះមានលក្ខណៈចោតខ្លាំង ហើយសណ្ឋានដីមានលក្ខណៈច្រោះខ្ពស់។ សណ្ឋានដីប្រភេទនេះជានិច្ចជាកាលតែងតែជួបប្រទះនៅតាមតំបន់ខ្ពង់រាប។ ផ្អែកលើទស្សនៈនៃការអភិរក្សទឹក និងដីនៅតំបន់ទីជំរាលប្រភេទនេះ ការប្រើប្រាស់ដីមានលក្ខណៈទូលំទូលាយ ហើយធន់នឹងការហូរច្រោះខ្លាំង។ ការប្រើប្រាស់ដីតំបន់នេះ អាចមានលក្ខណៈជាការដាំឈើបែបផែនពាណិជ្ជកម្ម។

Draft

ចំណាត់ថ្នាក់ទី២: ដីសម្បទានតំបន់នេះ មានទីជំរាលចំណាត់ថ្នាក់ ១០-២០ដឺក្រេ ចំនួន ៣០.៦ហិកតា ឬស្មើនឹង ០.៣០ភាគរយ នៃផ្ទៃដីសរុប ដីតំបន់នេះមានលក្ខណៈចោត ហើយសណ្ឋានដីមានលក្ខណៈជ្រោះខ្ពស់។ សណ្ឋានដីប្រភេទនេះជានិច្ចជាកាលតែងតែជួបប្រទះនៅតាមតំបន់ខ្ពង់រាប។ ផ្អែកលើទស្សនៈនៃការអភិរក្សទឹក និងដីនៅតំបន់ទីជំរាលប្រភេទនេះ ការប្រើប្រាស់ដីមានលក្ខណៈទូលំទូលាយ ហើយធន់នឹងការហូរច្រោះមធ្យម។ ការប្រើប្រាស់ដីតំបន់នេះ អាចមានលក្ខណៈជាការដាំឈើបែបផែនពាណិជ្ជកម្មវាលស្មៅ ប្រសិនបើអនុវត្តវិធានការណ៍អភិរក្សបានត្រឹមត្រូវ។

ចំណាត់ថ្នាក់ទី៣: ដីសម្បទានតំបន់នេះ មានទីជំរាលចំណាត់ថ្នាក់ ៥-១០ដឺក្រេ ចំនួន ៧៨.៩ហិកតា ឬស្មើនឹង ០.៧៩ភាគរយ នៃផ្ទៃដីសរុប ដីតំបន់នេះមានលក្ខណៈចោតបន្តិចម្តងៗ ហើយសណ្ឋានដីមានលក្ខណៈជ្រោះទាប។ សណ្ឋានដីប្រភេទនេះជានិច្ចជាកាលតែងតែជួបប្រទះនៅតាមតំបន់ខ្ពង់រាប។ ផ្អែកលើទស្សនៈនៃការអភិរក្សទឹក និងដីនៅតំបន់ទីជំរាលប្រភេទនេះ ការប្រើប្រាស់ដីមានលក្ខណៈទូលំទូលាយ ហើយធន់នឹងការហូរច្រោះ។ ការប្រើប្រាស់ដីតំបន់នេះ អាចមានលក្ខណៈជាការដាំឈើបែបផែនពាណិជ្ជកម្មវាលស្មៅ និងការដាំរួមរវាងឈើ និងដំណាំកសិកម្ម ប្រសិនបើអនុវត្តវិធានការណ៍អភិរក្សបានត្រឹមត្រូវ។

ចំណាត់ថ្នាក់ទី៤: ដីសម្បទានតំបន់នេះ មានទីជំរាលចំណាត់ថ្នាក់ ២-៥ដឺក្រេ ចំនួន១៦៣២,៣ហិកតា ឬស្មើនឹង១៦,៣៤ភាគរយ នៃផ្ទៃដីសរុប ដីតំបន់នេះមានលក្ខណៈស្ទើររាបស្មើ មិនមានតំរូវការនៃការអភិរក្សទឹក និងដីទេ។ តាមទស្សនៈនៃការអភិរក្សទឹក និងដីនៅតំបន់ទីជំរាលប្រភេទនេះ ការប្រើប្រាស់ដីមានលក្ខណៈទូលំទូលាយ។ ការប្រើប្រាស់ដីតំបន់នេះ អាចប្រើប្រាស់សំរាប់កសិកម្ម និងព្រៃឈើ។

ចំណាត់ថ្នាក់ទី៥: ដីសម្បទានតំបន់នេះ មានទីជំរាលចំណាត់ថ្នាក់ ០-២ដឺក្រេ ចំនួន ៨២៣៨,០ហិកតា ឬស្មើនឹង៨២,៥០ភាគរយ នៃផ្ទៃដីសរុប ជាដីរាបស្មើ។ ផ្អែកលើទស្សនៈនៃការ អភិរក្សទឹក និងដីនៅតំបន់ទីជំរាលប្រភេទនេះ ការប្រើប្រាស់ដីមានលក្ខណៈទូលំទូលាយ។ ដីតំបន់នេះ អាចប្រើប្រាស់សំរាប់ដំណាំស្រូវ និងដំណាំកសិកម្ម និងព្រៃឈើ។

១២៨. នៅក្នុងរយៈពេលនៃការសិក្សាអង្កេតអំពីលក្ខណៈអេកូឡូស៊ី ការយកសំណាកដីត្រូវបានធ្វើឡើងដោយផ្ទៀងផ្ទាត់ជាមួយនិងរបាយការណ៍របស់លោក D.Crocker ឆ្នាំ ១៩៦២-៦៣ ដើម្បីជាមូលដ្ឋានសំរាប់ធ្វើការប្រៀបធៀប។ តាមរយៈលទ្ធផលដែលទទួលបានជាក់ស្តែងបង្ហាញអោយឃើញថា ពុំមានការប្រែប្រួលជាពិសេសណាមួយបានកើតតាំងពីពេលនោះរហូតមកទល់បច្ចុប្បន្ននោះទេ។ ហើយម្យ៉ាងវិញទៀតប្រភេទដីមានលក្ខណៈឆ្លើយតបទៅនឹងប្រភេទនៃដំណុះដែលយើងសង្កេតឃើញនៅក្នុងតំបន់ដីសម្បទានផងដែរ។

Draft

១២៩. យោងតាមរបាយការណ៍របស់លោក D. Crocker ក្នុងឆ្នាំ ១៩៦២-៦៣ នៅក្នុងរយៈពេលនៃការធ្វើអង្កេតលើលក្ខណៈអេកូឡូស៊ីដែលបានប្រព្រឹត្តទៅពេលថ្មីៗនេះ ភាគច្រើននៃប្រភេទរបស់ដីនៅក្នុងតំបន់ដីសម្បទានបានរក្សាទុកនូវសភាពដើមដោយគ្មានអ្វីប្រែប្រួលគួរអោយកត់សំគាល់ឡើយ បើប្រៀបធៀបជាមួយនឹងរបាយការណ៍របស់លោក D. Crocker លើកលែងតែការផ្លាស់ប្តូរមួយផ្នែកតូចប៉ុណ្ណោះដែលកើតមានជាពិសេសចំពោះដីល្បាប់។ ការប្រែប្រួលនេះអាចធ្វើការបកស្រាយបានដោយយោងទៅលើមូលហេតុនៃទឹកជំនន់ទៅតាមរដូវនៅក្នុងតំបន់ទំនាបរបស់ដីសម្បទាន។ យោងទៅលើលក្ខណៈដើមនិងលក្ខណៈនៃឋានលេខា យើងអាចបែងចែកប្រភេទដីដូចមានបង្ហាញនៅក្នុងតារាងខាងក្រោម :

ល.រ	ប្រភេទដី	ទំហំផ្ទៃដី (ហិកតា)	ភាគរយ (%)
១	Acid Lithosols	៥៦០.២	៥.៦១
២	Grey hydromorphics	១៦៣០.៨	១៦.៣៣
៣	Planosols	៧៧៩៤.០	៧៨.០៦
សរុប		**៩៩៨៥**	**១០០**

- **Acid Lithosols:** ដីប្រភេទនេះមានចំនួន ៥៦០.២ហិកតា ឬស្មើនឹង ៥.៦១ភាគរយ ភាគច្រើននៃផ្ទៃដីនេះសង្កេតឃើញមាននៅផ្នែកខាងជើង និងខាងកើតនៃដីសម្បទាន។

- **Grey Hydromorphics:** ដីប្រភេទនេះមានចំនួន ១៦៣០.៨ហិកតា ឬស្មើនឹង១៦.៣៣ភាគរយ ផ្ទៃដីនេះសង្កេតឃើញមាននៅផ្នែកខាងកើតឈាងខាងត្បូងនៃដីសម្បទាន។

- **Planosols:** ដីប្រភេទនេះមានចំនួន ៧៧៩៤.០ហិកតា ឬស្មើនឹង ៧៨.០៦ភាគរយ និងទីតាំងនៃដីនេះសង្កេតឃើញមាននៅស្ទើរតែពាសពេញនៃដីសម្បទាន។

៤-១-៣ សារព័ន្ធរុក្ខជាតិ និងការប្រើប្រាស់ដី

៤-១-៣-១ សារព័ន្ធរុក្ខជាតិ

១៣០. សារព័ន្ធព្រៃឈើដែលគ្របដណ្តប់នៅក្នុងតំបន់ព្រៃសម្បទាន បានកើតមានឡើងដោយសារប្រភេទព្រៃសំខាន់ចំនួន ៣ គឺព្រៃស្រោង ព្រៃពាក់កណ្តាលស្រោង និងព្រៃល្បោះ។ ដើមកំណើតនៃប្រភេទព្រៃនេះអាស្រ័យទៅនឹងកត្តាអាកាសធាតុ លក្ខណៈភូមិសាស្ត្រ និងសណ្ឋានដី រួមជាមួយសមាសភាពនៃប្រភេទឈើ ហើយ ប្រភេទព្រៃនេះ បានកើតឡើងដោយសារអនុប្រភេទជាច្រើនទៀត។ ឯកសារយោងដែលបានប្រើនៅ

Draft

ក្នុងរយៈពេលនៃការសិក្សា និងអង្កេតដែលធ្វើឡើងនៅក្នុងតំបន់ព្រៃសម្បទាន គឺជារូបភាពផ្កាយរណប ឆ្នាំ២០០៦របស់រដ្ឋបាលព្រៃឈើ។ នៅក្នុងរយៈពេលនៃការវាយ តំលៃជាក់ស្តែងអំពីតំលៃអេកូឡូស៊ី និង តំលៃពាណិជ្ជកម្មរបស់ព្រៃបានបញ្ជាក់ថា នៅទូទាំងតំបន់សម្បទាន ស្ថានភាពអេកូឡូស៊ីមានការប្រែប្រួល គួរអោយកត់សំគាល់ ដោយសារវត្តមានឈើដែលមានតំលៃពាណិជ្ជកម្មនៅមានសេសសល់តិចតួច ពីព្រោះ ស្ថានភាពព្រៃតំបន់នោះទទួលរងនូវការធ្វើអាជីវកម្ម និងការកាប់ឈើយកដីធ្វើជាកម្មសិទ្ធិពីសំណាក់ប្រជាជន ពីព្រោះជាប្រភេទព្រៃល្បោះរេចរិលដែលធ្វើ អោយតំបន់នេះប្រែក្លាយជាព្រៃគ្មានគុណភាពសេដ្ឋកិច្ច ឬជាតំបន់ ព្រៃរេចរិល។

១៣១. បញ្ហាដង់ស៊ីតេទាបនៃតំបន់ព្រៃ ជាពិសេសចំពោះព្រៃល្បោះនៃតំបន់ដីសម្បទានកើតមានឡើងដោយសារ កត្តាសកម្មភាពរបស់មនុស្សដូចជាៈ ការកាប់រានយកដីធ្វើកម្មសិទ្ធតាមការ ធ្វើសំភាសន៍ជាមួយប្រជាជននៅតំបន់ នោះ និងតាមរយៈការចុះអង្កេតដោយផ្ទាល់បានអោយដឹងថា ស្ថានភាពព្រៃក្នុងតំបន់នេះពុំមានវត្តមានឈើដែល មានតំលៃពាណិជ្ជកម្មនៅសេសសល់ច្រើនទេ។ នៅរដូវប្រាំងព្រៃក្នុង តំបន់នេះតែងត្រូវភ្លើងឆេះ ជាពិសេសនៅ តាមដងផ្លូវដោយសារមានសកម្មភាពកាប់ព្រៃ និងដុតបំផ្លាញយកដីធ្វើជាកម្មសិទ្ធិ។

៤-១-៣-២ លំនាំនៃការប្រើប្រាស់ដី

១៣២. ជាច្រើនជំនាន់មកហើយរាល់សកម្មភាពសេដ្ឋកិច្ចសង្គមរបស់ប្រទេសមួយផ្នែកធំ គឺផ្អែកលើកសិកម្ម ដែលបានប្រមូលផ្តុំនៅជុំវិញតំបន់ទំនាបទន្លេមេគង្គ។ ដំណាំកសិកម្មដែលមានគឺៈ ស្រូវ កៅស៊ូ សណ្តែក កប្បាស ពោត អំពៅ ម្នាស់ និងបន្លែផ្សេងៗទៀត។ ប៉ុន្តែថ្មីៗនេះសង្កេតឃើញមានការរីកដុះដាលនូវចលនា នៃការផ្តល់ដីសម្បទានសេដ្ឋកិច្ចសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍន៍ដំណាំកសិឧស្សាហកម្មជាច្រើន ដែលជាទិសដៅរបស់ រាជរដ្ឋាភិបាលនៅក្នុងការកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រជនបទ តាមរយៈការទាក់ទាញវិនិយោគិនអោយធ្វើការវិនិយោគ នៅក្នុងវិស័យកសិកម្ម។

១៣៣. គួរកត់សំគាល់ផងដែរថា ការផ្លាស់ប្តូរនូវលំនាំនៃការប្រើប្រាស់ដីនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជាគឺកើតមាន ឡើងដោយសារហាយនភាពនៃប្រព័ន្ធហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធកសិកម្ម ក្នុងរយៈពេលនៃបណ្តាឆ្នាំដែលសង្គ្រាមស៊ីវិល បានអូសបន្លាយរ៉ាំរ៉ៃក្នុងនោះផ្ទៃដីមួយភាគធំត្រូវបានបោះបង់ចោល ហើយបន្ទាប់មកក៏ក្លាយទៅជាដីដែលគ្មាន ជីជាតិ។ គ្រោះថ្នាក់ជាបន្តបន្ទាប់ដែលកើតមានឡើងដោយមិនអាចទាយទុកបាននៃឆ្នាំមហន្តរាយធម្មជាតិ បានជំរុញអោយមានការផ្លាស់ប្តូរទីកន្លែងរស់នៅរបស់ប្រជាជនបទ ឆ្ពោះទៅតំបន់ដីខ្ពស់ដូចជាតំបន់ព្រៃឈើ ជាដើមដែលជាជំរើសតែមួយគត់របស់ពួកគាត់ សំរាប់ប្តូរជាមួយនឹងវិធានការណ៍នៃការបន្តរស់នៅ។ ជាលទ្ធផល

Draft

បាតុភាពនេះបាននាំមកនូវកំណើននៃសម្ពាធទៅលើធនធានព្រៃឈើ ហើយនិងរីកដាលបន្តិចម្តងៗឆ្ពោះទៅរកតំបន់ភ្នំដោយសារការធ្លាក់នូវធនធានព្រៃឈើនៅក្នុងតំបន់ទំនាប ។

១៣៤. នៅក្នុងបរិបទនៃការរក្សាទឹកទុក ព្រៃឈើមានពហុមុខងារអេកូឡូស៊ីសំខាន់សំរាប់រុក្ខជាតិក្នុងការការពារ និងទប់ស្កាត់ការហូរច្រោះដី ដំណុះខ្សាច់នៅតាមបាតស្ទឹង ប្រភពទឹកនានា និងទឹកជំនន់នៅក្នុងតំបន់ទំនាប ។ អាស្រ័យហេតុនេះ តំបន់ដែលងាយរងការប៉ះទង្គិចមួយចំនួនដូចជា តំបន់រណបរបស់ប្រភពទឹកមិនចាំសំរាប់យកទៅប្រើប្រាស់ដើម្បីការអភិវឌ្ឍន៍កសិកម្មនោះទេ ពីព្រោះថាការប្រើប្រាស់នេះវាអាចនឹងនាំមកនូវការខូចខាត និងបាត់បង់ដីយ៉ាងលឿន ។

១៣៥. តាមការសង្កេតដោយរហ័សរបស់ក្រុមស្រាវជ្រាវបានបង្ហាញថា ជាទូទៅប្រភេទដីនៅតំបន់សម្បទានជាប្រភេទដីខ្សាច់ក្រម៉ៅ និងប្រផេះនៅតំបន់ជិតមាត់ទឹកនិងបាតអូរ ដីល្បាយខ្សាច់ មានថ្មផុសដោយកន្លែង ជាពិសេសតាមដងអូរ ដីឥដ្ឋក្រម៉ៅដោយកន្លែងដែលជាប្រភេទដីមានជីជាតិមធ្យមសំរាប់ដំណាំកសិ-ឧស្សាហកម្ម (ឧបសម្ព័ន្ធ១ ផែនទី១-៣) ។ ដីនៅតាមប្រភេទព្រៃល្បោះជាដីល្បាយខ្សាច់ សង្កេតឃើញមាន ភ្លើងឆេះព្រៃក្នុងដីព្រៃល្បោះព្រោះរចនាសម្ព័ន្ធថ្នាក់ក្រោមជាប្រភេទស្មៅ ស្មៅព្រិច និងកូនឈើតូចៗ។ ក្រុមការងារបានសង្កេតឃើញថាក្នុងតំបន់ដី សម្បទាននេះមានឈើពាណិជ្ជកម្មនៅសេសសល់តិចតួចណាស់ ។

Draft

៤-១-៤ ទឹកស្រទាប់លើ និងគុណភាពទឹក

១៣៦. ទឹកស្រទាប់លើៈ នៅតំបន់ដីសម្បទាននេះមិនសូវសម្បូរណ៍ប្រភពទឹកស្រទាប់លើច្រើនទេ ។ ប្រជាជននៅតំបន់នោះបានជីកអណ្តូងសំរាប់ស្តុកទឹកប្រើប្រាស់នៅរដូវប្រាំងក្បែរភូមិនិងនៅក្នុងភូមិ ។ តាមការពិនិត្យជាក់ស្តែងលើទីវាលបានសង្កេតឃើញថាអ្នកភូមិនៅតំបន់នោះប្រើប្រាស់ទឹកក្រោមដីដោយប្រើអណ្តូងស្នប់ កន្លែងខ្លះទៀតបានប្រើប្រាស់ទឹកស្រះ ។ ប៉ុន្តែតាមរយៈការពិនិត្យលើផែនទីប្រើប្រាស់ដី និងគំរបព្រៃ បង្ហាញថា មានប្រព័ន្ធអូរសំខាន់មាន០៤ខ្សែប៉ុណ្ណោះនៅរដូវវស្សា គឺអូរកោដូន្តិ អូរសំរោង អូរព្រះធាតុនិងស្ទឹងគ្រាំងក្រាង ។ ដោយហេតុថាដីសម្បទាននេះស្ថិតនៅឆ្ងាយពីតំបន់ឧស្សាហកម្ម ដូច្នេះ គុណភាពទឹកស្រទាប់លើក្នុងតំបន់នេះមិនទាន់ទទួលរងការបំពុលដោយជាតិគីមីនៅឡើយទេ ហើយប្រជាជននៅក្នុងតំបន់នោះបានប្រើប្រាស់ទឹក ពីប្រភពទាំងនោះទៀតផងនៅរដូវវស្សាដើម្បីធ្វើស្រែ និងប្រើប្រាស់ ។

១៣៧. បទដ្ឋាននៃគុណភាពទឹកៈ ប្រទេសនិមួយៗតែងមានបទដ្ឋានគុណភាពទឹកផ្សេងៗគ្នា ដោយឡែក ចំពោះប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍន៍ បទដ្ឋានគុណភាពទឹកអាចមិនដូចគ្នាទៅនឹងបទដ្ឋានអន្តរជាតិទេ (មើលឧបសម្ព័ន្ធ ៥-៥ *សេចក្តីណែនាំ របស់អង្គការសុខភាពពិភពលោក ស្តីពីបទដ្ឋានគុណភាពទឹកសំរាប់ការប្រើប្រាស់ផ្សេងៗ* ។

ដូច្នេះដើម្បី ធានាដល់ការប្រើប្រាស់ទឹកនៅក្នុងតំបន់គំរោងចាំបាច់ត្រូវវិភាគ ដោយបទដ្ឋានគុណភាពទឹករបស់ក្រសួងបរិស្ថានជាបទដ្ឋានគំរូ (*បទដ្ឋានគុណភាពទឹករបស់ក្រសួងបរិស្ថាន* មានភ្ជាប់ក្នុង ឧបសម្ព័ន្ធ ៥-៦) ។

១៣៨. **ប្រភពដែលអាចបង្កនៃភាពកខ្វក់ដល់ទឹក:** យោងតាមស្ថានភាពភូមិសាស្ត្ររបស់ដីសម្បទាន និងការអង្កេតជាក់ស្តែងនៅទីវាលបញ្ជាក់ថា ប្រភពដែលអាចបង្កអោយមានភាពកខ្វក់ដល់ទឹកអាចកើតមានឡើងនៅក្នុងករណីដែលដំណើរប្រតិបត្តិការដាំដុះមិនបានអនុវត្តទៅតាមផែនការគ្រប់គ្រងបរិស្ថានបានត្រឹមត្រូវ ។

១៣៩. **ការយកសំណាកទឹក និងការវិភាគ:** ក្រុមការងារបានយកសំណាកទឹកចំនួន ០២សំណាក កាលពីថ្ងៃទី ១៩ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០០៩ លើទីតាំងដែលមានចំណុចនិយាមកា (400303 1307481) និង (403974 1303046) ដើម្បីធ្វើការវិភាគអំពីលក្ខណៈគីមី ។ តាមរយៈការពិនិត្យទៅលើថាវរូបបន្ទរ (Parameters) ចំនួន២២ នៅក្នុងមន្ទីរពិសោធន៍របស់ក្រសួងបរិស្ថានបង្ហាញថា កំរិតប៉ារ៉ាមែត្រមួយចំនួននៅ ក្នុងទឹកស្រទាប់លើនៅតំបន់ដីសម្បទានដែលបានយកសំណាកពីទឹកអូរមានបរិមាណទាបជាងបទដ្ឋានគុណភាពទឹក ដែលអាចអនុញ្ញាតិអោយបរិភោគបាន ។ ចំពោះបញ្ហាតុល្យភាពអ៊ីដ្រូសែន (pH = 6.48) មានកំរិតទាបជាងស្តង់ដារទឹកផឹកដែលជាប្រភេទអាស៊ីតខ្សោយ ។ ចំណែកឯរូបធាតុមួយចំនួនដូចជា នីកែល (14.26µg/l) កូបាល់ (<0.5µg/l) និងបារ៉ែត (<0.50µg/l) ។ ចំណែកការសិក្សាលើប៉ារ៉ាម៉ែត្រទាំង ២២នេះដដែលនៅក្នុងទឹកក្រោមដី ក៏បានបង្ហាញថា សារធាតុមួយចំនួនមាន បរិមាណទាបជាងកំរិតបទដ្ឋានគុណភាពសំរាប់ទឹកបរិភោគដែរ ។ ចំពោះបញ្ហាតុល្យភាពអ៊ីដ្រូសែន (pH =7.19) ស្ថិតក្នុងស្តង់ដារទឹកផឹកដែលជាប្រភេទអាស៊ីត ឬបាសខ្សោយ ។ ចំណែកឯរូបធាតុមួយចំនួនដូចជា នីកែល (50.11µg/l) កូបាល់ (<0.5µg/l) និងបារ៉ែត (0.50µg/l) ត្រូវបានពិនិត្យ ឃើញមានវត្តមាននៅក្នុងដែលជាធម្មតា រូបធាតុទាំងពីរនេះ ក៏ត្រូវបានពិនិត្យឃើញមានវត្តមាននៅក្នុងទឹកសម្រាប់បរិភោគដែរ ដូច្នេះមុននឹងយកទឹកទៅបរិភោគត្រូវប្រើធុងចម្រោះ ឬដាំឱ្យពុះទើបអាចជាការប្រសើរសំរាប់អនាម័យ និងសុខភាព (ឧបសម្ព័ន្ធ៥-៧:លទ្ធផល វិភាគទឹកពីក្រសួងបរិស្ថាន) ។

៤-២ ធនធានអេកូឡូស៊ី

១៤០. តាមការអង្កេតអេកូឡូស៊ីនៅក្នុងតំបន់ស្នើសុំខាងលើបានបង្ហាញថា សារព័ន្ធរុក្ខជាតិនៅក្នុងតំបន់មានគំរូព្រៃសំខាន់ពីរគឺ ព្រៃល្បោះ និង ព្រៃពាក់កណ្តាលស្រោង ។ តាមការពិនិត្យអង្កេតដោយផ្ទាល់ និងការធ្វើសំភាសន៍ជាមួយ ក្រុមឧទ្យានុរក្ស នៅតំបន់នេះបានអោយដឹងថាធនធានព្រៃឈើមាននៅសេសសល់តិចតួចប៉ុណ្ណោះ លើកលែងតែនៅតាមភ្នំ ។ ជាក់ស្តែងចំពោះព្រៃតំបន់នេះ ទទួលរងនូវការកាប់បំផ្លាញមួយភាគធំតាមរយៈការ កាប់ឈើដើម្បីដុតធ្យូង កាប់ដកហូតនៅប្រភេទឈើដែលមានតំលៃពាណិជ្ជកម្ម និងប្រជាជនការចាប់ដីដើម្បីធ្វើស្រែ ចំការ ព្រមទាំងក្រុមហ៊ុនបានធ្វើការឈូសឆាយលើផ្ទៃដីនេះប្រមាណជា ១០% ទៅ ២០%

Draft

រួចហើយ ។ យោងតាមរូបភាពផ្កាយរណប ដែលបកស្រាយដោយ (FA GIS Dataset 2006) (ឧបសម្ព័ន្ធ ១-៧) បានបង្ហាញថាស្ថានភាព គំរបព្រៃ និងការប្រើប្រាស់ដីនៅក្នុងតំបន់ដីស្នើមានដូចក្នុងតារាងខាងក្រោម:

ល.រ	គំរបព្រៃ	ផ្ទៃដី (ហិកតា)	ផ្ទៃដី (%)
១	ព្រៃស្រោង	៧៩២.៩	៧.៩៤
២	ព្រៃពាក់កណ្តាលស្រោង	៣៣១.៣	៣.៣២
៣	ព្រៃល្បោះ	៨៨៥៤	៨៨.៦៧
៤	ដីគ្មានគំរបព្រៃ	៦.៩	០.០៧
សរុប		៩៩៨៥	១០០

១៤១. តាមការអង្កេតលក្ខណៈអេកូឡូស៊ីបានបង្ហាញថា នៅក្នុងដែនព្រៃស្នើសុំនេះមានឈើដែលមានអង្កត់ផ្ចិតធំជាង ៥០ស.ម ហើយតាមរយៈផែនទីគំរបព្រៃ និងការប្រើប្រាស់ដីបានបង្ហាញថា តំបន់ស្នើសុំនេះគ្របដណ្តប់ដោយព្រៃល្បោះ ៨៨.៦៧% ព្រៃពាក់កណ្តាលស្រោង ៣.៣២% ព្រៃស្រោង ៧.៩៤% ជាសរុបព្រៃក្នុងតំបន់ស្នើសុំនេះមាន ៩៩.៩៣% នៃផ្ទៃដីសរុប ។ ឈើដែលមានតំលៃពាណិជ្ជកម្ម មានបង្គួរ ជាពិសេសនៅតំបន់ដែលឆ្ងាយពីភូមិ និងនៅលើភ្នំ ។ ឈើភាគច្រើនស្ថិតក្នុង អំបូរ *Dipterocarpaceae* ដែលជាមិនមានឈើតំលៃពាណិជ្ជកម្មនៅសេសសល់ទៀតទេ នៅមានតែប្រភេទ ឈើសំរាប់ធ្វើសរសផ្ទះ ក្តារ និងមានតែឈើតូចៗ ដែលទើប និងដុះឡើងវិញតែប៉ុណ្ណោះ ។ ដោយឡែកចំពោះ ប្រភេទឈើដែលជិតផុតពូជមួយចំនួនដូចជា: ប្រាំតំឡឹង *(Combretaceae)* អង្កត់ខ្មៅ *(Ebenaceae)* បេង *(Caesalpiniaceae)* នាងនួន *(Papilionaceae)* ឈើខ្មៅ *(Ebenaceae)* ត្រយឹង *(Ebenaceae)* តាត្រាវ *(Loganiaceae)* គ្រើល *(Anacardiaceae)* និងធ្នង់ *(Papilionaceae)* និងក្រញូងយើងពុំសង្កេតឃើញមានវត្តមាននៅក្នុងតំបន់នោះទេ ។ ប្រភេទឈើដែលប្រទះឃើញមានដូចជា:

ឈ្មោះក្នុងស្រុក	**ឈ្មោះវិទ្យាសាស្ត្រ**	**ឈ្មោះអំបូរ**
ក្រឡាញ់	*Dialium cochinchinensis*	*Caesalpiniaceae*
ត្រសេក	*Peltophorum ferrugineum*	*Caesalpiniaceae*
រាំងភ្នំ	*Pentacme suavis*	*Dipterocarpacees*
ពពេល	*Shorea cochinchinensis*	*Dipterocarpacees*
ផ្ចឿក	*Shorea obtusa*	*Dipterocarpacees*

Draft

កកោះ	*Sindora cochinchinensis*	*Caesalpiniaceae*
ឈ្លីក	*Terminalia tomentosa*	*Combretaceae*
ពពូល	*Vitex sp*	*Verbenaceae*
សុក្រម	*Xylia dolabriformis*	*Mimosaceae*
ក្ទាវ	*Adina cordifolia*	*Dipterocarpaceae*
ត្បែង	*Diptercapus obtusifolius*	*Dipterocarpaceae*
ត្រាច	*Dipterocarpus intricatus*	*Dipterocarpaceae*
ត្បូង	*Dipterocarpus tuberculatus*	*Dipterocarpaceae*
ស្រូល	*Poducarpus cupressina*	*Podocarpaceae*
ច្រម៉ាស់	*Vatica astrotricha*	*Dipterocarpaceae*
បង្គៅ	*Aglaia gigantia*	*Meliaceae*
កណ្តោល	*Careya sphaerica*	*Myrtaceae*
ព្រីង	*Eugenia sp.*	*Myrtaceae*
ព្រូស	*Garcinia ferrea*	*Guttiferes*
ត្រមូង	*Garcinia schomburghiana*	*Guttiferes*
ក្រាយ	*Kayea engeniafolia*	*Guttiferes*
ស្មាក្របី	*Knema corticosa*	*Myristicaceae*
ធ្លក	*Parinarium annamensis*	*Rosaceae*
ស្វាយព្រៃ	*Swintonia pierri*	*Anacardiaceae*
ធ្នីក	*Shorea obtusa*	*Dipterocarpaceae*
ឃ្លាស (ក្បៀស)	*Memecylon edule*	*Melastomaceae*
ល្បៀង	*Cratoxylum formosum subsp*	*Guttiferes*
តាឡាត់	*Canarium album*	*Burseraceae*
ភ្លូបាត	*Dillenia hookeri*	*Dilleniaceae*
ញរព្រៃ (ញរធំ)	*Morinda tomenta*	*Rubiaceae*
ស្តៅ	*Azadirachta indica*	*Meliaceae*
កន្ទួតព្រៃ	*Phyllanthus emblica*	*Euphorbiaceae*
ពពាលខែ	*Alstonia scholaris*	*Apocynaceae*

Draft

ភ្លៅនាង (ភ្លៅក្រមុំ)	*Cleistanthus tomentosa*	*Euphorviaceae*
ចំបក់	*Irvingia malayana*	*Simaroubaceae*

Source of families and scientific names: National priority tree species workshop, Cambodia Tree Seed Project/DANIDA, 2000.

១៤២. នៅក្នុងព្រៃល្បោះភាគច្រើនប្រទះឃើញឈើក្នុងអំបូរ *Dipterocarpacea, Mimosacea* និង *Caesalpini-aceae* ។ ព្រៃល្បោះមានកន្លែងខ្លះកំពុងទទួលរងនូវការគ្រៀវដើម កាប់រានព្រៃ និងដុតព្រៃយកដីដើម្បីធ្វើស្រែចំការនៅទីនោះ ។ ចំពោះប្រភេទឈើមានដូចជា ត្បែង ខ្លុង (ប្រភេទ លប់) ឈ្លីក ល្បៀង គ្រប់ទំ ស្នួល រាំង ត្បៀ នាងផ្អែម ស្គុំ កណ្តោល ជើងទា រកា ផ្ចឹក ពង្រ ចំបក់ សុក្រម ឈ្លីក ពពេល ស្រឡៅ ។ ចំណែកឯនៅក្នុងព្រៃពាក់កណ្តាលស្រោង មានឈើច្រើនប្រភេទដូចមានរាយឈ្មោះខាងលើតែ ក៏មានវត្តមានឈើក្នុងអំបូរ *Dipterocarpacea* ជាច្រើនដែរ ព្រោះជាអំបូរមានការលូតលាស់ លឿន និងងាយដុះ និងមានវត្តមាននៅក្នុងប្រភេទព្រៃទាំងបី ។ ដើមឈើទាំងនោះភាគច្រើនមានអង្កត់ផ្ចិតពី ៣០-៤៩ស.ម ទេប៉ុន្តែមានដើមឈើដែលមានអង្កត់ផ្ចិតធំជាង ៣០-៤៩ស.ម តិចតួចបំផុតក្នុងតំបន់នេះ ។ ក្រុមអង្កេតបានជួបប្រទេះឈើក្រៅលំដាប់ថ្នាក់ជាច្រើនទៀតដែល មិនមានឈ្មោះវិទ្យាសាស្ត្រដុះនៅក្នុង ព្រៃពាក់កណ្តាលស្រោង និងព្រៃល្បោះ ។

១៤៣. តាមប្រភពព័ត៌មានដែលបានពីការអង្កេតដល់មូលដ្ឋានជាមួយប្រជាជនបានអោយដឹងថាៈ ស្ថានភាពព្រៃនេះបានទទួលរងការធ្វើអាជីវកម្មអានាធិបតេយ្យដោយប្រជាជននៅទីនោះ ដើម្បីយកដីធ្វើស្រែចំការ និងសង់លំនៅដ្ឋាន ។ បច្ចុប្បន្នមិនមានការធ្វើអាជីវកម្មកាប់ឈើយកធ្វើអុស និងយកមកប្រើប្រាស់ ពីសំណាក់ប្រជាជននៅក្នុងតំបន់នេះទេ ។ ក្រុមអង្កេតអេកូឡូស៊ីបានធ្វើការពិនិត្យទៅលើព្រៃ ០២ប្រភេទគឺៈ ព្រៃល្បោះ និងព្រៃពាក់កណ្តាលស្រោងហើយរុក្ខជាតិថ្នាក់ក្រោមមានកូនឈើតូចៗ ស្មៅ និងព្រិច ហើយមានសភាពស្ងួតខ្លាំងនៅរដូវប្រាំង និងមានភ្លើងឆេះ ។

១៤៤. តាមរយៈការគណនាចំនួនដើមឈើទៅតាមប្រភេទព្រៃល្បោះខាងលើបានបង្ហាញថា ក្នុងព្រៃល្បោះដង់ស៊ីតេឈើដែលមានអង្កត់ផ្ចិតធំជាង ៥០សម ពុំសង្កេតឃើញមានវត្តមាននៅតំបន់នេះទេ ។ ចំពោះដង់ស៊ីតេឈើដែលមានអង្កត់ផ្ចិតពី ៣០-៤៩សម មានពី ៦-៣២ដើមក្នុង១ហិកតា ដោយគិតជាមធ្យមមាន ៧ដើមក្នុង១ហិកតា ។ ដូច្នេះក្នុងដីព្រៃល្បោះ ៨៨៥៤ហិកតា ឈើដែលមានអង្កត់ផ្ចិតពី ៣០-៤៩សម មានចំនួន ៦១៩៧៨ដើម ។ ចំពោះដង់ស៊ីតេឈើដែលមានអង្កត់ផ្ចិតពី ១០-២៩សម មានពី ១២-៤២ដើមក្នុង១ហិកតា ដោយគិតជាមធ្យមមាន ២៥ដើមក្នុង១ហិកតា ។ ដូច្នេះក្នុងដីព្រៃល្បោះ ៨៨៥៤ហិកតា ឈើដែលមានអង្កត់ផ្ចិតពី ១០-២៩សម មានចំនួន ២២១៣៥០ដើម ។ ចំពោះដង់ស៊ីតេឈើដែលមានអង្កត់ផ្ចិតពី ៥-៩សម មានពី ២៥-

Draft

៧៦ដើមក្នុង១ហិកតា ដោយគិតជាមធ្យមមាន ៤៨ដើមក្នុង១ហិកតា។ ដូច្នេះក្នុងដីព្រៃល្បោះ ៨៨៥៤ហិកតា ឈើដែលមានអង្កត់ផ្ចិតពី ៥-៩សម មានចំនួន ៤២៤៩៩២ដើម។ ស្ថានភាពគំរបព្រៃក្នុងតំបន់នេះជាមធ្យមមាន តែ ១៨ភាគរយ នៃផ្ទៃដីបានសិក្សាសរុបតែប៉ុណ្ណោះ (ឧបសម្ព័ន្ធ៤-តារាង១)។

១៤៥. តាមរយៈការគណនាចំនួនដើមឈើទៅតាមប្រភេទព្រៃពាក់កណ្តាលស្រោងខាងលើបានបង្ហាញថា ក្នុងព្រៃពាក់កណ្តាលស្រោងដង់ស៊ីតេឈើដែលមានអង្កត់ផ្ចិតធំជាង ៥០សម ពុំសង្កេតឃើញមានវត្តមាននៅតំបន់នេះទេ។ ចំពោះដង់ស៊ីតេឈើដែលមានអង្កត់ផ្ចិតពី ៣០-៤៩សម មានពី ១២-១៨ដើមក្នុង១ហិកតា ដោយគិតជាមធ្យមមាន ១៥ដើមក្នុង១ហិកតា។ ដូច្នេះក្នុងដីព្រៃពាក់កណ្តាលស្រោង ៣៣១,៣ហិកតា ឈើដែលមានអង្កត់ផ្ចិតពី ៣០-៤៩សម មានចំនួន ៤៩៧០ដើម។ ចំពោះដង់ស៊ីតេឈើដែលមានអង្កត់ផ្ចិតពី ១០-២៩សម មានពី ១៩-២៤ដើមក្នុង១ហិកតា ដោយគិតជាមធ្យមមាន ២២ដើមក្នុង១ហិកតា។ ដូច្នេះក្នុងដីព្រៃពាក់កណ្តាលស្រោង ៣៣១,៣ហិកតា ឈើដែលមានអង្កត់ផ្ចិតពី ១០-២៩សម មានចំនួន ៧២៨៩ដើម។ ចំពោះដង់ស៊ីតេឈើដែលមានអង្កត់ផ្ចិតពី ៥-៩សម មានពី ៣៥-៤៥ដើមក្នុង១ហិកតា ដោយគិតជាមធ្យមមាន ៤០ដើមក្នុង១ហិកតា។ ដូច្នេះក្នុងដីព្រៃពាក់កណ្តាលស្រោង ៣៣១,៣ហិកតា ឈើដែលមានអង្កត់ផ្ចិតពី ៥-៩សម មានចំនួន ១៣២៥២ដើម។ ស្ថានភាពគំរបព្រៃក្នុងតំបន់នេះជាមធ្យមមានតែ ៣៤ភាគរយ នៃផ្ទៃដីបានសិក្សាសរុបតែប៉ុណ្ណោះ (ឧបសម្ព័ន្ធ៤-តារាង១)។

៤-៣ ធនធានបាយ៉ូម៉ាស (BIOMASS)

Draft

១៤៦. នៅក្នុងដីសម្បទាននេះមានឈើដែលមានអង្កត់ផ្ចិតត្រឹម ១០-៤៩ស.ម ហេតុនេះការគណនាធនធានជីវម៉ាស់គិតត្រឹម ឈើដែលមានអង្កត់ផ្ចិតចាប់ពី ១០-៤៩ស.ម។ នៅក្នុងព្រៃពាក់កណ្តាលស្រោងជីវម៉ាស់ឈើដែលមានអង្កត់ផ្ចិតចាប់ពី ៤០-៤៩ស.ម មានពី ៧៩២៤-១៥៨៤៨គ.ក្រក្នុងមួយហិកតា ដោយគិតជាមធ្យមមាន ១១៨៨៦គ.ក្រក្នុងមួយហិកតា ដូច្នេះនៅលើផ្ទៃដីព្រៃពាក់កណ្តាលស្រោងចំនួន ៣៣១,៣ហិកតា ជីវម៉ាស់ឈើដែលមានអង្កត់ផ្ចិតចាប់ពី ៤០-៤៩ស.ម មានសរុបចំនួន ៣៩៣៧៨៣១,៨គ.ក្រ។ ជីវម៉ាស់ឈើដែលមានអង្កត់ផ្ចិតចាប់ពី ៣០-៣៩ស.ម មានពី ៨៩២៨-១១១៦០គ.ក្រក្នុងមួយហិកតា ដោយគិតជាមធ្យមមាន ១០០៤៤គ.ក្រក្នុងមួយហិកតា ដូច្នេះនៅលើផ្ទៃដីព្រៃពាក់កណ្តាលស្រោងចំនួន ៣៣១,៣ហិកតា ជីវម៉ាស់ឈើដែលមានអង្កត់ផ្ចិតចាប់ពី ៣០-៣៩ស.ម មានសរុបចំនួន ៣៣២៧៥៧៧,២គ.ក្រ។ ជីវម៉ាស់ឈើដែលមានអង្កត់ផ្ចិតចាប់ ពី ២០-២៩ស.ម មានពី ៣៤៩៣-៤៩៩០គ.ក្រក្នុងមួយហិកតា ដោយគិតជាមធ្យមមាន ៤២៤២គ.ក្រក្នុងមួយហិកតា ដូច្នេះនៅលើផ្ទៃដីព្រៃពាក់កណ្តាលស្រោងចំនួន ៣៣១,៣ហិកតា ជីវម៉ាស់ឈើដែលមានអង្កត់ផ្ចិតចាប់ពី ២០-២៩ស.ម មានសរុបចំនួន ១៤០៥៣៧៤,៦គ.ក្រ។ ជីវម៉ាស់ឈើដែលមាន

អង្កត់ផ្ចិតចាប់ពី ១០-១៩ស.ម មានពី ១៥៦០-១៨២០គ.ក្រក្នុងមួយហិកតា ដោយគិតជាមធ្យមមាន ១៦៩០គ.ក្រក្នុងមួយហិកតា ដូច្នេះនៅលើ ផ្ទៃដីព្រៃពាក់កណ្ដាលស្រោងចំនួន ៣៣១,៣ហិកតា ជីវម៉ាស់ឈើដែលមានអង្កត់ផ្ចិតចាប់ពី ១០-១៩ស.ម មានសរុបចំនួន ៥៥៩៨៩៧គ.ក្រ។ ជាសរុបឈើដែលមានអង្កត់ផ្ចិតពី ១០-៤៩សម ក្នុងព្រៃពាក់កណ្ដាលស្រោងគិតជាមធ្យមជីវៈម៉ាស ២៧៨៦១,៥គីឡូក្រាមក្នុង១ហិកតា ដូច្នេះក្នុងព្រៃពាក់កណ្ដាលស្រោង ៣៣១,៣ហិកតា ឈើដែលមានអង្កត់ផ្ចិត ១០-៤៩សម មានជីវៈម៉ាសសរុប ៩២៣០៥១៤,៩៥គីឡូក្រាម (៩២៣០,៥២តោន) ក្នុងកំរិតលំអៀងបូកឬដក ១០ភាគរយនៃចំនួនសរុបនេះ។

១៤៧. នៅក្នុងព្រៃល្បោះ ជីវម៉ាស់ឈើដែលមានអង្កត់ផ្ចិតពី ៤០-៤៩ស.ម មានពី ៣៩៦២-១៣៨៦៧គ.ក្រក្នុងមួយហិកតា ដោយគិតជាមធ្យមមាន ៣០១៤,៥៧គ.ក្រក្នុងមួយហិកតា ដូច្នេះនៅលើផ្ទៃដីព្រៃល្បោះចំនួន ៨៨៥៤ហិកតា ជីវម៉ាស់ឈើដែលមានអង្កត់ផ្ចិតពី ៤០-៤៩ស.ម មានសរុបចំនួន ២៦៦៩១០០២,៧៨គ.ក្រ។ ជីវម៉ាស់ឈើដែលមានអង្កត់ផ្ចិតពី ៣០-៣៩ស.ម មានពី ៥៥៨០-៣០១៣២គ.ក្រ ក្នុងមួយហិកតា ដោយគិតជាមធ្យមមាន ៤៨៥២,១៧គ.ក្រក្នុងមួយហិកតា ដូច្នេះនៅលើផ្ទៃដីព្រៃល្បោះចំនួន ៨៨៥៤ហិកតា ជីវម៉ាស់ឈើដែលមានអង្កត់ផ្ចិតពី ៣០-៣៩ស.ម មានសរុបចំនួន ៤២៩៦១១១៣,១៨គ.ក្រ។ ជីវម៉ាស់ឈើដែលមានអង្កត់ផ្ចិតពី ២០-២៩ស.ម មានពី ៩៩៨-៥៤៨៩គ.ក្រក្នុងមួយហិកតា ដោយគិតជាមធ្យមមាន ៣២៥៤,៣៥គ.ក្រក្នុងមួយហិកតា ដូច្នេះនៅលើផ្ទៃដីព្រៃល្បោះចំនួន ៨៨៥៤ហិកតា ជីវម៉ាស់ឈើដែលមានអង្កត់ផ្ចិតពី ២០-២៩ស.ម មានសរុបចំនួន ២៨៨១៤០១៤,៩គ.ក្រ។ ជីវម៉ាស់ឈើដែលមានអង្កត់ផ្ចិតពី ១០-១៩ស.ម មានពី ៩១០-៤១៦០គ.ក្រក្នុងមួយហិកតា ដោយគិតជាមធ្យមមាន ២២៧៧,៨៣គ.ក្រ ក្នុងមួយហិកតា ដូច្នេះនៅលើផ្ទៃដី ព្រៃល្បោះចំនួន ៨៨៥៤ហិកតា ជីវម៉ាស់ឈើដែលមានអង្កត់ផ្ចិតពី ១០-១៩ស.ម មានសរុបចំនួន ២០១៦៧៩០៦,៨២គ.ក្រ។ ជាសរុបឈើដែលមានអង្កត់ផ្ចិតពី ១០-៤៩សម ក្នុងព្រៃល្បោះគិតជាមធ្យមជីវៈម៉ាស ១៣៣៩៨,៩គីឡូក្រាមក្នុង១ហិកតា ដូច្នេះក្នុងព្រៃល្បោះ ៨៨៥៤ហិកតា ឈើដែលមានអង្កត់ផ្ចិត ១០-៤៩សម មានជីវៈម៉ាសសរុប ១១៨៦៣៣៨៦០,៦គីឡូក្រាម (១១៨៦៣៣,៨៦តោន) ក្នុងកំរិតលំអៀងបូកឬដក ១០ភាគរយនៃចំនួនសរុបនេះ។ ជីវម៉ាសទាំងអស់ត្រូវបានគណនាក្នុងកំរិតលំអៀង ១០% ដោយសារ ឈើនៅក្នុងព្រៃមាន : ឈើប្រហោង ឈើមានមែកងាប់ និងឈើពុក ដែលមិនអាចប្រើការបាន ។ល។

១៤៨. នៅក្នុងព្រៃពាក់កណ្ដាលស្រោង ៣៣១,៣ហិកតា កំណើនជីវម៉ាស់របស់ឈើដែលមានអង្កត់ផ្ចិតធំជាង ១០ស.ម ក្នុងដីសម្បទាននេះមានចាប់ពី ១៩៣,៨៤-២១០,៦៤មេកាក្រាម ក្នុងរយៈ៥ឆ្នាំដំបូង (ពីឆ្នាំទី១ដល់៥) ចាប់ពី ២១៥,០៧-២៣៣,៧១មេកាក្រាម ក្នុងរយៈ៥ឆ្នាំបន្ទាប់ (ពីឆ្នាំទី៦ដល់១០) និងចាប់ពី

Draft

២៣៨,៦២-២៥៩,៨០ មេកាក្រាម ក្នុងរយៈ១៥ឆ្នាំក្រោយ។ កំណើនជីវម៉ាស់សរុបគិតចាប់ពីឆ្នាំទី ១ ដល់ឆ្នាំ ១៥ ស្មើនឹង ៣៣៧៦,៤៩មេកាក្រាម (ឧបសម្ព័ន្ធ ៤-តារាង៣) ។

១៤៩. នៅក្នុងព្រៃល្បោះ ៨៨៥៤ហិកតា កំណើនជីវម៉ាស់របស់ឈើដែលមានអង្កត់ផ្ចិតធំជាង ១០ស.ម ក្នុងដីសម្បទាននេះ មានចាប់ពី ២៨៤៧,២២-៣១៣០,៥៥មេកាក្រាម ក្នុងរយៈ៥ឆ្នាំដំបូង (ឆ្នាំទី១-ឆ្នាំទី៥) ចាប់ពី ៣២០៥,៦៨-៣៥២៤,៦៨មេកាក្រាមក្នុងរយៈ៥ឆ្នាំបន្ទាប់ (ឆ្នាំទី៦-ឆ្នាំទី១០) និងចាប់ពី ៣៦០៩,២៧ -៣៩៦៨,៤៤មេកាក្រាម ក្នុងរយៈ១៥ឆ្នាំក្រោយ។ កំណើនជីវម៉ាស់សរុបគិតចាប់ពីឆ្នាំទី១ ដល់ឆ្នាំទី១៥ ស្មើនឹង ៥០៦៨៦,០៩មេកាក្រាម។ សង្កេតឃើញថាការលូតលាស់ជីវម៉ាស់នៅក្នុងព្រៃល្បោះ មានការលូតលាស់លឿនជាងការលូតលាស់ និងកើតកំណើនជីវម៉ាស់នៅក្នុងព្រៃស្រោងចំនួន ៤៧៣០៩,៦ មេកាក្រាម។ នេះគឺដោយសារស្ថានភាពលូតលាស់របស់ឈើនៅក្នុងព្រៃល្បោះមានសភាពដំណុះលឿនជាងឈើ នៅក្នុងព្រៃស្រោង (ឧបសម្ព័ន្ធ ៤-តារាង៣) ។

១៥០. ជាការពិតណាស់អន្តរកម្មរវាងជីវៈចំរុះនៅក្នុងតំបន់មួយ ស្តែងចេញនូវភាពខុសប្លែកគ្នាពីសារពាង្គកាយមួយទៅសារពាង្គកាយមួយទៀត។ វត្តមាននៃប្រភេទសត្វដែលរស់នៅក្នុងព្រៃក៏មានភាពខុសប្លែកពីគ្នាពីតំបន់មួយទៅតំបន់មួយដែរ ដោយអាស្រ័យលើលក្ខខណ្ឌចំណីអាហារ ទីជំរក និងមជ្ឈដ្ឋាននៃការរស់នៅ។ តាមរយៈដំណើរការអង្កេត (សំរ៉ែក ដានជើង និងលាមក) និងការសំភាសន៍ជាមួយប្រជាជនដែលរស់នៅក្បែរទីនោះបានអោយដឹងថា នៅក្នុងតំបន់ស្នើសុំនោះគេប្រទះឃើញមានវត្តមានសត្វឈ្លូស ស្វាអង្កត់ ជ្រូកព្រៃ ទន្សាយ កំប្រុក កង្ហែន ត្រកួត ពស់ នៅតិចបំផុតគឺមាននៅលើភ្នំតែប៉ុណ្ណោះ។ល។ តាមរយៈការសាកសួរប្រជាជនដែលរស់នៅតំបន់ដដែលនោះក៏បានអោយដឹងផងដែរថា ប្រភេទសត្វចតុប្បាទធំៗ លែងមានឃើញនៅក្នុងតំបន់នេះទៀតហើយ។

១៥១. ចំពោះសត្វស្លាបដែលក្រុមសិក្សាសង្កេតឃើញ ដោយបង្ហាញពីវត្តមានសត្វតាមរយៈ ដានជើង សំរ៉ែក និង លាមក សង្កេតឃើញមានដូចជា: មាន់ព្រៃ តុក ក្អែក ចាបទ្រូងលឿង ទទារ រលលក គ្រួចអឹត សារិកាកែវ។ល។ តាមរយៈការសាកសួរប្រជាជនដែលរស់នៅ ក្បែរតំបន់សម្បទាននេះបានអោយដឹងដែរថា មិនឃើញមានសត្វ ស្លាបធំៗទេ។ ភាពសំបូរបែបនៃវត្តមាន សត្វស្លាបទាំងនោះ បានដើរតួនាទីយ៉ាងសំខាន់សំរាប់ការពឹងប្រាស្រ័យ គ្នាទៅវិញទៅមករវាងជីវៈចំរុះនៅក្នុងតំបន់ ជាពិសេសចំពោះការពង្រាយ និងការបន្តពូជនៃប្រភេទរុក្ខជាតិពី តំបន់មួយទៅតំបន់មួយទៀត។

Draft

១៥២. ការថយចុះ ឬការបាត់បង់វត្ថុមានប្រភេទមួយពីក្នុងតំបន់ បង្ហាញអោយឃើញថាធម្មជាតិនៅក្នុងតំបន់នោះចាប់ផ្តើមមានការប្រែប្រួលទាក់ទងទៅនឹង ចំណីអាហារ ទីជំរក និងមជ្ឈដ្ឋាននៃការរស់នៅ ជាពិសេសគឺការឈ្លានពាន និងរំខានពីកត្តាខាងក្រៅ (ការបបាញ់ ការបំផ្លាញទីជំរក និងការបាត់បង់ប្រភពចំណីអាហារ) ដោយសកម្មភាពមនុស្ស ឬសកម្មភាពធម្មជាតិខ្លួនឯងផ្ទាល់។ ផ្ទុយទៅវិញ ក្នុងអំឡុងពេលនៃការធ្វើការសិក្សាស្រាវជ្រាវបានសបញ្ជាក់អោយឃើញថា ការកាប់រានដីព្រៃសំរាប់យកដីដាំដំណាំ និងទុកអោយកូនចៅបានធ្វើអោយប៉ះពាល់ដល់ទីជំរក ប្រភពចំណីអាហារ និងបរិស្ថានរស់នៅ របស់ជីវៈចំរុះនៅតំបន់នោះអាចឈានទៅរកការផុតពូជនៅថ្ងៃអនាគត។ មិនតែប៉ុណ្ណោះការធ្លាក់ចុះនូវធនធានជីវៈចំរុះ បានបង្ហាញពីការបាត់បង់និរន្ត ភាពរវាងការចិញ្ចឹមជីវិត និងបរិស្ថានក្នុងតំបន់ផងដែរ។

១៥៣. ដោយឡែកសកម្មភាពបបាញ់ស្ទើតែពុំសូវមានសកម្មភាពទេ។ តែទោះជាយ៉ាងនេះក្តី សកម្មភាពបរបាញ់ខុសច្បាប់នៅតែកើតមានម្តងម្កាលជាលក្ខណៈទ្រង់ទ្រាយតូច ដូចជាការដាក់អន្ទាក់។

៤-៤ ការពិនិត្យនិងវាយតំលៃស្ថានភាពធនធានព្រៃឈើលើរូបភាពថតពីអាកាសដោយប្រើ Paramotor

១៥៤. ដើម្បីពិនិត្យ និងវាយតំលៃអំពីគំរបព្រៃ និងស្ថានភាពធនធានជាក់ស្តែងក្នុងពេលបច្ចុប្បន្ន ក្រុមការងារបានធ្វើការហោះហើរដោយប្រើឧបករណ៍ Paramotor ដើម្បីថតយករូបពិតពីអាកាស ហើយធ្វើការប្រៀបធៀបជាមួយនឹងរូបភាពប្រើប្រាស់ដីធ្លី និងគំរបព្រៃឆ្នាំ២០០២ និងការធ្វើអង្កេតអេកូឡូស៊ីជាក់ស្តែងនៅលើទីវាល។ ការហោះហើរតាមគន្លងដូចមានបង្ហាញក្នុងផែនទីវិស្សុតកម្មគន្លងហោះហើរ និងទីតាំងរូបថត (ឧបសម្ព័ន្ធ៧-១) បានធ្វើឡើងនៅថ្ងៃទី ២៥ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០០៩ ហើយបានថតយករូបភាពដែលមាន Format: Geo_tif និងកំរិតភាពច្បាស់សំរាប់វត្ថុមានទំហំពី៣០ស.មឡើង ដោយថតជាមួយនឹងប្រព័ន្ធកូអរដោនេនិយាមកា Datum: WGS-84 និង Spheroid: WGS-84 ស្ថិតក្នុងរយៈកំពស់៧០០ម៉ែត្រ។ នៅលើគន្លងហោះហើរចំងាយ ១៦គ.ម ក្រុមការងារបានថតយករូបភាពចំនួន១៦កន្លែង ដែលគ្របដណ្តប់លើផ្ទៃដីសរុបចំនួន១៤៣៣ហិកតា ឬស្មើនឹង១៤.៣៥ភាគរយនៃផ្ទៃដីសម្បទានទាំងមូល។ ក្រៅពីរូបភាពដែលមាន Geo-Reference ក្រុមហោះហើរបានថតយករូបភាព Eye-View (ជារូបភាពដែលគ្មាន Geo-Reference) ចំនួន០៤កន្លែងទៀត ដែលមានទីតាំងដូចបានបង្ហាញក្នុងផែនទីវិសុត្សកម្ម (ឧបសម្ព័ន្ធ៧-២, ៣, ៤ និង៥)។

១៥៥. ដើម្បីសិក្សាវាយតំលៃលំអិត យើងបានជ្រើសរើសយក១១ចំណុច (Photo Index:A, B, C, D, E, F, G, H, I, J and K) មកពង្រីកក្នុងមាត្រដ្ឋាន ១:៣០០០ (ឧបសម្ព័ន្ធ ៧-៦ ៧-៧ ដល់ ៧-១៦)។ ចំណែកឯ រូបថតចំនួន០៥ចំណុច ទៀតមិនអាចធ្វើការបកស្រាយទាន់ ដោយសារត្រូវការពេលវេលានិងធនធាន

Draft

ច្រើនដើម្បីធ្វើអោយរូបថតទាំងនេះមាន Geo-Reference ប៉ុន្តែរូបភាពទាំងនេះអាចបកស្រាយជូនលំអិតបាននៅពេលក្រោយទៅតាមការចាំបាច់ ។

១៥៦. តាមរយៈការសិក្សាលំអិតទៅលើរូបភាព Photo-Index-F និងរូបភាព Eye_View3 និង 4 ទៅលើស្ថានភាពនៃការប្រើប្រាស់ដីក្នុងតំបន់ដែនសម្បទានបង្ហាញថា មានដីស្រែចំការរបស់ប្រជាជនមូលដ្ឋានដោយកន្លែងដែលនៅផ្នែកខាងត្បូងនៃដែនដីដែលស្នើសុំ ។ តាមការដែលជួបសន្ទនា ពិភាក្សាពិគ្រោះជាមួយប្រជាពលរដ្ឋនៅទីនោះបានបញ្ជាក់អោយដឹងថា នៅក្នុងតំបន់ដូចបានរៀបរាប់នេះពិតជាមានដីស្រែចំការរបស់ពួកគាត់មែនគឺមានទាំងនៅផ្នែកខាងត្បូង និងខាងជើងផងដែរ ។ ក្រៅពីការសិក្សាទៅលើស្ថានភាពនៃការប្រើប្រាស់ដីក្រុមការងារក៏បានចាប់អារម្មណ៍ទៅលើបញ្ហាការកាប់ព្រៃឈើយ៉ាងអាណាធិប្បតេយ្យ ដែលដឹកចេញតាមផ្លូវរទេះដែលមាននៅក្នុងដែនដីស្នើសុំនេះដែរ ។

១៥៧. តាមការពិនិត្យមើលលើរូបភាពទាំងនេះបានឱ្យឃើញថាមានប្រភពទឹកស្រទាប់លើច្រើនបង្គួរ ដូចជាស្ទឹង និងដងអូរនានា ។ តែដងអូមួយចំនួនត្រូវបានរីងហួតអស់នៅរដូវប្រាំង លើកលែងតែអូធំៗដូចជា អូរព្រះធាតុស្ទឹងតាំងក្រាំង គឺមានទឹកជាប្រចាំពេញ១ឆ្នាំ ដែលហូរចាក់ពីត្បូងទៅជើងហើយបន្តចូលទៅស្ទឹងព្រែកត្នោត ។ តាមការសង្កេត និងការសាកសួរពីប្រជាជន គឺពួកគាត់មួយចំនួនបានប្រើប្រាស់នូវទឹកទាំងនោះផងដែរ ។

Draft

១៥៨. តាមរយៈការសិក្សាអំពីស្ថានភាពប្រើប្រាស់ដី (តាមរយៈការជួបសំណេះសំណាលជាមួយថ្នាក់ដឹកនាំស្រុកឱរ៉ាល់) បានអោយដឹងថា ការផ្តល់ដីសម្បទាននៅក្នុងតំបន់នេះ បានបណ្តាលអោយប៉ះពាល់ដល់លទ្ធភាពប្រើប្រាស់ផល-អនុផលព្រៃឈើ របស់ប្រជាជននៅក្នុងឃុំសង្កែសាទប និងឃុំត្រពាំងជោ ស្រុកឱរ៉ាល់ ។ ពួកគាត់ (អ្នកភូមិនៅក្នុង ឃុំ) មានដីស្រែ-ចំការ កន្លែងទីសក្ការៈ និងព្រៃសហគមន៍ដែលស្ថិតក្នុងទីតាំងដែលក្រុមហ៊ុនបានស្នើសុំ ។

៤-៥ ធនធានសង្គម និងសេដ្ឋកិច្ច

១៥៩. លទ្ធផលនៃការធ្វើ PRA មានបង្ហាញនៅទំព័រ ១២៣-១៣៧ (កំណត់ហេតុ និងរបាយការណ៍សង្ខេបស្តីពីការពិគ្រោះយោបល់ជាមួយថ្នាក់ដឹកនាំខេត្ត ស្រុក មន្ទីរ និងសហគមន៍ពាក់ព័ន្ធ លើការវាយតំលៃហេតុប៉ះពាល់បរិស្ថាន និងសង្គម) ។

៤-៦ ការអភិវឌ្ឍន៍សេដ្ឋកិច្ច

១៦០. ក្រៅពីក្នុងទីរួមខេត្ត ដីដែលនៅតាមសងខាងបណ្តោយផ្លូវជាតិភាគច្រើនគឺជនបទ ។ ការអភិវឌ្ឍន៍ផ្នែកសេដ្ឋកិច្ចក្នុងតំបន់នេះមានលក្ខណៈខុសៗគ្នាទៅតាមទីប្រជុំជន ខេត្ត ស្រុក និងជនបទ ។ ចំណែកឯ ប្រជាជន

ឃុំត្រពាំងជោ និងឃុំសង្កែសាទប ស្រុកឱរ៉ាល់ ក្រៅពីការប្រកបរបរធ្វើស្រែ រុករកផល-អនុផលព្រៃឈើ និងការចិញ្ចឹមសត្វ ក្រោយពីប្រមូលផលស្រូវរួច មានគ្រួសារខ្លះប្រកបរបរលក់ដូរបន្តិចបន្តួចតាមដងផ្លូវលេខ៥២ (ឧដុង-ឱរ៉ាល់) និងផ្លូវលេខ៤៤ (ច្បារមន-ឱរ៉ាល់) និងផ្លូវលំក្នុងឃុំ សម្រាប់បំរើតម្រូវការក្នុងភូមិ-ឃុំ និងអ្នកដំណើរមួយចំនួន ហើយមានគ្រួសារខ្លះបានធ្វើការ ដាំដំណាំ និងបន្លែបង្កាបន្តិចបន្តួចសម្រាប់ផ្គត់ផ្គង់សេចក្តីត្រូវការក្នុងគ្រួសារ និងអាចលក់ដូរផង។

១៦១. តាមរយៈការចុះសិក្សាដោយផ្ទាល់ជាមួយប្រជាពលរដ្ឋនៅទីនោះ ប្រភពចំណូលសំខាន់របស់ពួកគាត់គឺអាស្រ័យលើមុខរបរធ្វើស្រែចំការ និងកាប់អុសម៉ែត្រ និងដុតធ្យូង (ដែលមួយខែៗ គ្រួសារនិមួយៗអាចរកចំណូលបានចន្លោះពី ២០០០០០-៦០០០០០រៀល គ្រួសារនិមួយៗមានឡធ្យូងពី១-៥ឡ ហើយឡនិមួយៗប្រើប្រាស់ឈើអុសចាប់ ពី៥-១០រទេះ(គោយន្ត)។ ចំណែកការធ្វើស្រែចំការវិញគឺសំរាប់តែទុកហូបនៅក្នុងគ្រួសារតែប៉ុណ្ណោះ ដែលក្នុង មួយហិកតាអាចទទួលបានទិន្នផល១-២,៥តោន ហើយស្រូវមួយគីឡូក្រាមលក់បានតំលៃ៨០០-១៥០០រៀល) ការចិញ្ចឹមសត្វជាលក្ខណៈគ្រួសារ ជាក់ស្តែងប្រជាពលរដ្ឋមានលទ្ធភាពអាចចិញ្ចឹមគោប្រមាណជា៨០%នៃចំនួន ប្រជាជនសរុបតាមភូមិនិមួយៗ ក្នុងនោះចំនួន៩០%បានចិញ្ចឹមគោពី៣-៥ក្បាល និងប្រមាជា១០%បានចិញ្ចឹម គោពី១០-២០ក្បាល។ ជាទូទៅការចិញ្ចឹមគោរបស់ពួកគាត់គឺ មិន ត្រឹមតែសម្រាប់ការប្រើប្រាស់ជាមធ្យោបាយ អូសទាញក្នុងការធ្វើស្រែចំការ និងចូលព្រៃដឹកឈើប៉ុណ្ណោះទេ ពួកគាត់ចិញ្ចឹមសំរាប់លក់ដូរផងនិងទុកគ្រាន់ ដោះស្រាយនៅពេលមានគ្រោះអាសន្នអន់ក្រផង។ តែក៏មានគ្រួសារមួយចំនួនពុំមានស្បៀងអាហារហូបគ្រប់ គ្រាន់ ដែលមានគ្រួសារខ្លះខ្វះខាតស្បៀងរហូតដល់ទៅ ២-៣ ខែឯណោះ។

១៦២. សេដ្ឋកិច្ចក្នុងតំបន់មានលក្ខណៈជាសេដ្ឋកិច្ចជនបទ លើកលែងតែទីរួមខេត្តចេញ ដែលការប្រកបរបរមានទ្រង់ទ្រាយពាណិជ្ជកម្ម។ ចំណូលប្រចាំឆ្នាំរបស់គ្រួសារក្នុងសហគមន៍មានលក្ខណៈផ្សេងៗគ្នាអាស្រ័យទៅនឹងការប្រកបមុខរបររបស់គ្រួសារនិមួយៗ។ ការវាយតំលៃអំពីភាពក្រីក្របានបង្ហាញថា អត្រានៃភាពក្រីក្រនៅក្នុងខេត្តកំពង់ស្ពឺមាន: ១៨,២០ភាគរយ (១០៥,៣ពាន់) លើចំនួនប្រជាជនសរុប ៦៩០៩៦៣នាក់ ក្នុងនោះមាន ៦៤១៦៣០នាក់ ស្មើនឹង ៩៣ភាគរយរស់នៅជនបទ (ផែនទីភាពក្រីក្ររបស់កម្មវិធីស្បៀង អង្គការសហប្រជាជាតិឆ្នាំ២០០៥-២០០៦ និងប្រព័ន្ធទិន្នន័យសហគមន៍ឆ្នាំ២០០៤)។ ចំនួនអ្នកមិនចេះអក្សរនៅក្នុងខេត្តកំពង់ស្ពឺទាំងមូលមានចំនួន ៨២៨០៦នាក។

១៦៣. គួរបញ្ជាក់ថា លទ្ធភាពនៃការប្រើប្រាស់សេវាសាធារណៈ (គមនាគមន៍ ការផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត អគ្គិសនី អប់រំ និងសុខាភិបាល) នៅក្នុងសហគមន៍ជនបទទាំងនេះស្ថិតនៅក្រោមបន្ទាត់នៃតម្រូវការ បើប្រៀបធៀបជាមួយនឹងគ្រួសារសហគមន៍នៅក្នុងតំបន់ដទៃទៀតរបស់ប្រទេសកម្ពុជា។ ការសិក្សាបានបង្ហាញអោយឃើញថាអ្នកភូមិក្នុង ឃុំត្រពាំងជោ និងឃុំសង្កែសាទប ស្រុកឱរ៉ាល់ ទាំងអស់ពុំបានទទួលការផ្គត់ផ្គង់អគ្គិសនីជាមូលដ្ឋាន

Draft

ទេ។ ចំពោះ បណ្តាញអគ្គិសនីនៅក្នុងតំបន់នោះគឺពុំទាន់មាននៅឡើយ គឺមានត្រឹមតែការប្រើប្រាស់ម៉ាស៊ីនភ្លើងជាលក្ខណៈ គ្រួសារតិចតួច ការប្រើប្រាស់ភ្លើងអាគុយប្រមាណជា ៥១.៣៧% និងចំនួន ៤៨.៦៣%ទៀតនៅប្រើចង្កៀង ប្រេងកាតនៅឡើយ សម្រាប់បំភ្លឺនៅពេលយប់។ ចំណែកឯការចំអិនអាហារវិញគឺពួកគាត់ប្រើធ្យូង និងអុស ដែលរកបានពីព្រៃនៅក្បែរៗភូមិ និងមួយចំនួនទៀតមានលទ្ធភាពប្រើប្រាស់ចង្ក្រានហ្គាសតិចតួច ចំពោះគ្រួសារ ដែលមានជីវភាពធូរធា(នៅទីប្រជុំជនក្នុងស្រុក)។ ការប្រើប្រាស់ទឹកស្អាតក៏នៅមានការិតជាក់ស្តែង នៅក្នុង ភូមិនិមួយៗពួកគាត់ប្រើប្រាស់ ទឹកអណ្តូងលូជីកដោយដៃ (ភាគច្រើនឧបត្ថម្ភដោយអង្គការ ឡឺ្យ) និងខ្លះ ទៀតប្រើប្រាស់ អណ្តូងស្នប់ (មានតិចតួច) ដែលអណ្តូងទាំងនេះមិនទាន់អាចផ្គត់ផ្គង់តំរូវការបានងាយស្រួល នៅឡើយទេ (១០ ទៅ១៥គ្រួសារ/អណ្តូង)។ គួររំលឹកដែរថាមុនពេលមានអង្គការចូលមកអភិវឌ្ឍន៍ នៅក្នុង តំបន់នេះប្រជាជនជួបការលំបាក ខ្លាំងចំពោះបញ្ហាទឹកប្រើប្រាស់ ដោយការប្រឈមមុខនឹងការប្រើប្រាស់ទឹកស្ទឹង ស្រះទឹកអូរ ត្រពាំង និងប្រភពទឹកផ្សេងៗទៀតនៅក្នុងតំបន់នេះដែលមិនមានអនាម័យត្រឹមត្រូវ និងមានការ ប៉ះពាល់ខ្លាំងទៅលើសុខភាពប្រជាជន (តាមប្រសាសន៍តំណាងប្រជាជនក្នុងមូលដ្ឋាន)។

១៦៤. ការធ្វើដំណើរ និងដឹកជញ្ជូនភាគច្រើនគឺ ប្រើប្រាស់ផ្លូវលេខ៥២ (ទីប្រជុំជនស្រុកឧដុង-ស្រុកឱរ៉ាល់) និងផ្លូវលេខ៤៤ (ស្រុកច្បារមន-ស្រុកឱរ៉ាល់) និងផ្លូវលំតូចៗចេញពីភូមិមក (ទីប្រជុំជនភូមិដំបងវេញ- ឃុំត្រពាំងជោ) ដែលជាផ្លូវយ៉ាងសំខាន់ចូល ទៅក្នុងតំបន់ដីសម្បទាននេះ។ ចំពោះស្ថានភាពផ្លូវគមនាគមន៍ ក្នុងតំបន់នេះជាផ្លូវក្រាលក្រួសក្រហម ប៉ុន្តែ បានទទួលរងនូវការខូចខាត ដោយកន្លែងដែលបណ្តាលពីការដឹកជញ្ជូនលើសកំណត់ជារឿយៗ។ នៅរដូវប្រាំងផ្លូវ មានសភាពហុយខ្លាំង ចំណែកនៅរដូវវស្សាវិញផ្លូវមានសភាពរអិល និងមានដក់ទឹកដោយកន្លែង ហើយពួក គាត់ប្រើប្រាស់កង់ ម៉ូតូ និងរថយន្តជាមធ្យោបាយធ្វើដំណើរ ឬដោយថ្មើរជើងនៅក្នុងតំបន់។

១៦៥. ចំណែកវិស័យអប់រំវិញ នៅក្នុងភូមិដែលពាក់ព័ន្ធ យើងឃើញមានសាលាបឋមសិក្សាស្ទើរគ្រប់ភូមិ ដែលមានត្រឹមថ្នាក់ទី១ ដល់ទី៦ ដូចជាភូមិសំរោង ភូមិចំបក់ និងភូមិត្រាង ងាយស្រួលដល់ការរៀនសូត្រដល់សិស្សានុសិស្ស។ រីឯសិស្ស សាលាអនុវិទ្យាល័យ ឬវិទ្យាល័យ ត្រូវទៅបន្តការសិក្សានៅ ទីរួមស្រុកឱរ៉ាល់ ដែលមានចម្ងាយ ១៥-២៥គ.មពីភូមិ។

៤-៧ ធនធានសង្គម និងវប្បធម៌

១៦៦. ក្រុមការងារបានធ្វើការសិក្សាវាយតំលៃអំពីស្ថានភាពជីវភាពរស់នៅរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ ក្នុងតំបន់ដែលក្រុមហ៊ុន **អេច អិល អេច អេគ្រ៉ូខលឈ័រ (ខេមបូឌា) ខូអិលធីឌី** បានស្នើសុំដែលមានទីតាំងស្ថិតនៅឃុំត្រពាំងជោ និងឃុំសង្កែសាទប ស្រុកឱរ៉ាល់ ខេត្តកំពង់ស្ពឺ។ ឃុំត្រពាំងជោមានភូមិចំនួន២៣ មានប្រជាជន

សរុបចំនួន ១.៩៧៣គ្រួសារ ស្មើនឹង ៩.៣៧០នាក់ (ស្រី៤.៩៥៦នាក់) ឃុំនេះមានភូមិចំនួន១០ដែលមានពាក់ព័ន្ធនឹង ទីតាំងដីដែលក្រុមហ៊ុនស្នើសុំ ចំណែកឯ ឃុំសង្កែសាទបមានភូមិចំនួន១៥ មានប្រជាជនសរុបចំនួន ១២៩៦គ្រួសារ ស្មើនឹង៦០០៤នាក់ (ស្រី៤០២៤ នាក់) ឃុំនេះមានភូមិចំនួន៩ ដែលមានពាក់ព័ន្ធនឹង ទីតាំងដីដែលក្រុមហ៊ុនស្នើសុំ ដូចមានក្នុងតារាងខាងក្រោម៖

១. តារាងស្ថិតិប្រជាពលរដ្ឋ(ឆ្នាំ២០០៩)ក្នុងភូមិពាក់ព័ន្ធនៅឃុំត្រពាំងជោ

ល.រ	ឈ្មោះភូមិ	ចំនួនគ្រួសារ	ចំនួនប្រជាជន	ស្រី	ផ្សេងៗ
១	ចំបក់	៦៨	២២៥	១៧៧	
២	ត្រាង	៨៦	២០៩	១១៩	
៣	កោដូន្តី	៨៧	១៨៨	៩៦	
៤	ពុទ្រា	៧០	៣៧០	១៨០	
៥	សំរោង	៤៩	២២២	១១០	
៦	លាក់តាន	២៣	១០៥	៨៧	
៧	ក្រវៀក	៥៦	២៦០	១៣៥	
៨	ក្បាលដំរី	៦៣	២៩៥	១៥៧	
៩	ច្រកទៀក	១៨២	៦២៦	៣៨៩	
១០	តាជិល	៥៩	២១៤	១០៧	
សរុប		**៦៦៣**	**២៧១៤**	**១៤៣៧**	

២. តារាងស្ថិតិប្រជាពលរដ្ឋ(ឆ្នាំ២០០៩)ក្នុងភូមិពាក់ព័ន្ធនៅឃុំសង្កែសាទប

ល.រ	ឈ្មោះភូមិ	ចំនួនគ្រួសារ	ចំនួនប្រជាជន	ស្រី	ផ្សេងៗ
១	ដំបងវៀញ	១០៣	៤៤៨	២២០	
២	កន្ទួត	៦៧	៣១០	១៣៩	

Draft

៣	ជំនាប់	៨៤	៤០០	២០១	
៤	តាដែស	១០០	៤៧៦	២៤៨	
៥	ក្រាំងពង្រ	៦៤	២៩៧	១៥៣	
សរុប		៤១៨	១៩៣១	៩៦១	

១៦៧. លំនាំនៃការតាំងទីលំនៅក្នុងតំបន់ពាក់ព័ន្ធទាំងនេះមានលក្ខណៈ (១) ការតាំងទីលំនៅតាមបណ្ដោយផ្លូវលេខ៥២ ផ្លូវលេខ៨៤ និងផ្លូវលំក្នុងឃុំ (២) ការតាំងទីលំនៅរបស់ប្រជាជនមានលក្ខណៈប្រមូលផ្ដុំនៅតាមភូមិនិមួយៗក្នុងឃុំ ដែលពីផ្ទះមួយទៅផ្ទះមួយសង់ឃ្លាតពីគ្នាដោយអន្លើមានចំងាយប្រមាណពី ៣០-៥០ម៉ែត្រ។ ប្រជាជនខ្លះមានដីស្រែចំការរបស់ខ្លួននៅក្បែរផ្ទះ និងខ្លះនៅឆ្ងាយចូលជ្រៅទៅក្នុង ព្រៃប្រហែល១-២គ.មពីផ្លូវពិសេសគឺនៅតាមមាត់អូរ និងជ្រលង់។

១៦៨. តាមការសិក្សារបស់ក្រុមការងារទៅលើតំបន់ដីសម្បទាននេះបង្ហាញថា នៅតំបន់នេះមិនមានសំណាក ឬសំណង់ប្រាសាទប្រវត្តិសាស្ត្រ ប៉ុន្តែ មានព្រៃមួយកន្លែង (ទីសក្ការៈគោល) មានផ្ទៃដីប្រមាណជិតមួយហិកតា ដែលអ្នកភូមិជនជាតិស្ទួយតែងតែគោរព ។

Draft